

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Folketinget vedtog den 25. april 1991 folketingsbeslutning nr. B 8 (Folketingstidende 1990-91 (2. samling) beslutningsforslag fremsat den 16. januar 1991, 1. behandling sp. 2169, 2. behandling sp. 5085), der har følgende indhold: »Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag om forbud mod anvendelse af genetiske test

- i forbindelse med ansættelser og
- i forbindelse med tegning af pensioner og forsikringer.«

I bemærkningerne til beslutningsforslaget anføres bl.a.:

»Udviklingen vil stille menneskeheden over for en lang række etiske problemer ikke mindst i forbindelse med fostervands- og moderkageprøver.

Dette beslutningsforslag søger ikke at afklare alle de vanskelige spørgsmål, vi vil stå overfor i de kommende år. Forslaget sigter alene mod to områder, hvor problemstillingen er forholdsvis klar og overskuelig.

I en lang række lande – herunder USA og Tyskland – er mange virksomheder begyndt at stille krav om DNA-analyser af jobsøgere for at kunne frasortere dem, der af genetiske grunde vil have svært ved at trives i virksomhedernes arbejdsmiljø.

En sådan udvikling er et stort skridt i retning af at udvælge mennesker, der kan overleve i et dårligt arbejdsmiljø, i stedet for at forbedre arbejdsmiljøet.

Det foreslås derfor, at man allerede nu forbyder en sådan brug af DNA-analyser. Det bør forbydes, såvel at arbejdsgivere stiller krav om sådanne analyser som betingelse for et ansættelsesforhold, som at jobsøgere fremlægger DNA-analyser.

Tilsvarende bør det forbydes, at forsikringssselskaber stiller krav om DNA-analyser som betingelse for at tegne livsforsikringer, pensioner og lignende. I dag stilles krav om lægeundersøgelser for at udskille dem, der allerede har udviklet en helbredstilstand betegnet som »dårlige liv«. Det er et alvorligt skridt i retning af yderligere opdeling af befolkningen, hvis

også genetisk betingede anlæg for sygdom giver anledning til særbehandling. Det foreslås derfor at gribe ind over for en sådan udvikling, før den er blevet et problem.«

Den samlede arvemæssige information hos mennesket indeholdes i DNA, som findes i hver af kroppens kerneholdige celler. Via æggehvide-stoffer, som DNA koder for, regulerer DNA cellernes struktur og funktion.

Et udkast til lovforslag har været sendt til høring i følgende organisationer m.v.: LO, DA, FTF, SALA, AC, FR-Fællesrepræsentationen, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Forbrugerrådet, Advokatrådet, Retslægerådet, Pensionskasserådet, Assurandør-Societetet, Landbrugsrådet, Arbejdsmiljørådet, Den Almindelige danske Lægeforening og Sundhedsstyrelsen. Derudover har Det Etske Råd fremsat en udtalelse over lovforslaget.

Nogle organisationer, herunder FTF og AC, støttede udkastet og ønskede det på nogle punkter skærpet.

Andre organisationer, herunder DA, var generelt betænkelige ved udkastet i det hele taget.

Assurandør-Societetet fandt, at udkastet på forsikringsområdet var overflødig. Assurandør-Societetet og Pensionskasserådet fandt det endvidere urimeligt helt generelt at forbyde forsikringsselskaber og pensionskasser at gøre brug af DNA-analyser.

Endelig gav LO udtryk for, at man på den ene side anerkender et behov for et forslag, som folketingsbeslutningen er udtryk for. På den anden side fandt man, at der kan opstå en konflikt i forhold til arbejdsmiljølovgivningen. LO fandt ikke, at beslutningsforslaget kan være vendt mod den forskelsbehandling, der måtte indebære en positiv og begunstigende særbehandling af den enkelte gennem tilpasning af arbejdsmiljøet til arbejdstagerens individuelle forudsætninger.

På den baggrund foreslog LO, at udkastet begrænses til alene at omfatte ansættelsessituationen.

Arbejdsmiljørådet har behandlet udkastet på 2 møder og rådet besluttede at nedsætte et hurtigarbej-